

Inzicht in spoorelementen bij schapen

Het monitoren van spoorelementen kan nieuwe inzichten geven in de gezondheid van uw lammeren en oaien. Van groeivertraging tot verminderde afweer; dergelijke afwijkingen kunnen hun oorzaak vinden in een disbalans in spoorelementen. In dit artikel lichten we koper, kobalt en selenium uit.

Om problemen zoals groeivertraging, verminderde vruchtbaarheid en/of verminderde afweer bij lammeren en oaien te voorkomen is het goed om te monitoren op vitaminen en mineralen. Deze genoemde problemen kunnen ook veroorzaakt worden door bijvoorbeeld worminfecties en onderliggende ziektes, zoals longontsteking en zwoegerziekte. Sluit dit dus altijd eerst uit.

Belangrijke spoorelementen

Bij het schaap zijn onder andere koper, kobalt en selenium belangrijke spoorelementen. We bespreken ze alle drie kort:

Koper

Koper speelt een belangrijke rol in veel verschillende functies in het lichaam: van wolgroei, de aanleg van zenuwenbanen tot

vruchtbaarheid. Bij een tekort zie je een verandering in de wolgroei en een verminderde groei, afweer en vruchtbaarheid. Een overmaat aan koper in het voer kan juist leiden tot kopervergiftiging, wat ook klachten kan geven van verminderde vruchtbaarheid, vermagering en/of een verminderde groei. Omdat het lichaam probeert om de kopergehalten in het bloed binnen bepaalde waarden te houden, is het soms lastig om aan de bloedwaarden te zien of er sprake is van een kopertekort of -overmaat.

Kobalt

Kobalt wordt bij een herkauwer in de pens ingebouwd in vitamine B12. Een tekort aan opname van kobalt zal dan ook leiden tot een tekort aan vitamine B12. Dit geeft verschijnselen als een verminderde groei, een dikke kop, traanstrepen en verschijnselen van zonnebrand. De verschijnselen lijken daardoor op hoe je ze ook tegenkomt na opname van bepaalde giftige planten. Een acuut tekort kan leiden tot overgevoeligheid voor zonlicht; vergelijkbare verschijnselen doen zich voor na opname van bepaalde planten of levertoxische stoffen.

Selenium

Selenium is onder andere belangrijk voor de aanleg van spieren, maar bijvoorbeeld ook voor de vruchtbaarheid. Verschijnselen bij een tekort of overmaat zijn daarom verminderde groei, verminderde vruchtbaarheid, verminderde afweer en spierzwakte.

Metten en onderzoeken

Het meten van spoorelementen kan eenvoudig in het bloed. Met het bepalen van de waarden alleen bent u er nog niet; het is ook noodzakelijk te kijken naar wat er in het voer zit. Vraag daarom altijd naar kuil-, grond-, en krachtvoersamenstellingen, zodat u na de uitslag van de bloedmonsters een goed advies kunt krijgen. Zo weet u bijvoorbeeld of u een bepaald spoorelement extra moet voeren.

